COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 10 december 2008

betreffende steunmaatregel C 15/06 (ex N 291/2000) die Frankrijk voornemens is toe te kennen aan Pilkington/Interpane

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2008) 7799)

(Slechts de tekst in de Franse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

(2009/145/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 88, lid 2, eerste alinea,

Gelet op de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, en met name op artikel 62, lid 1, onder a),

Gelet op Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad van 22 maart 1999 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 van het EG-Verdrag [1], en met name op artikel 9,

Na de belanghebbenden overeenkomstig het genoemde artikel te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken [2], en gezien deze opmerkingen,

Overwegende hetgeen volgt:

1. PROCEDURE

(1) Bij schrijven van 22 mei 2000, dat op 25 mei 2000 werd geregistreerd onder nummer A/34298, heeft Frankrijk overeenkomstig de bepalingen van de multisectorale kaderregeling betreffende regionale steun voor grote investeringsprojecten van 1998 [3] (hierna „de multisectorale kaderregeling" te noemen) steun aangemeld aan twee naamloze vennootschappen naar Frans recht, Pilkington France SAS en Interpane Glass Coating France SAS, die gezamenlijk deel uitmaken van de twee internationale glasconcerns Interpane en Pilkington. Op 7 juni 2000 heeft de Commissie om nadere inlichtingen verzocht. Frankrijk heeft aanvullende inlichtingen verstrekt bij brieven van 13 juni 2000, 30 juni 2000, en nogmaals 30 juni 2000, die werden geregistreerd op, respectievelijk, 14 juni 2000 (A/34798), 3 juli 2000 (A/35410) en 3 juli 2000 (A/35411).

(2) In haar beschikking van 17 augustus 2000 [4], met als referentie SG(2000) D/106264 (hierna „de beschikking van 2000" te noemen) heeft de Commissie de intensiteit van de steun aan Pilkington/Interpane welke overeenkomstig de multisectorale kaderregeling was aangemeld, goedgekeurd.

(3) In samenwerking met de begunstigde ondernemingen heeft Frankrijk op 17 oktober 2002, 18 augustus 2003 en 31 augustus 2004 jaarverslagen verstrekt in het kader van de controle achteraf op de juiste uitvoering van beschikkingen die in het kader van de multisectorale kaderregeling (punt 6.4) zijn gegeven en overeenkomstig de beschikking van 2000.

(4) Bij schrijven van 13 januari 2005, dat op dezelfde dag werd geregistreerd (A/30447) en bij schrijven van 13 juni 2005, dat op 14 juni 2005 werd geregistreerd (A/34734), hebben de Franse autoriteiten de Commissie in kennis gesteld van het feit dat de gegevens die waren verstrekt in de aanmelding die aan de beschikking van 2000 ten grondslag lag onjuist waren, met name voor wat betreft de berekening van het bedrag aan vrijstelling van bedrijfsbelasting, en verzochten zij de Commissie daarom de beschikking van 2000 te wijzigen.

(5) Bij schrijven van 6 maart 2006 (D-57979) heeft de Commissie de Franse autoriteiten overeenkomstig artikel 9 van Verordening (EG) nr. 659/1999 verzocht hun opmerkingen in te dienen met betrekking tot haar voornemen om de beschikking van 2000 te herroepen. De Franse autoriteiten hebben hun opmerkingen op 16 maart 2006 per e-mail ingediend. Dit bericht werd op 17 maart 2006 geregistreerd (A/32057).

[1] PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.
[2] PB C 196 van 19.8.2006, blz. 3.
[3] PB C 107 van 7.4.1998, blz. 7.
[4] PB C 293 van 14.10.2000, blz. 7.

(6) Bij schrijven van 26 april 2006 heeft de Commissie Frankrijk in kennis gesteld van haar besluit om de procedure van artikel 88, lid 2 van het EG-Verdrag in te leiden ten aanzien van de desbetreffende steunmaatregel, teneinde haar besluit van 17 augustus 2000 te herroepen en een nieuwe beschikking te geven. De beschikking van de Commissie tot inleiding van de procedure is gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie* ([1]). De Commissie heeft de belanghebbenden aangemaand hun opmerkingen over de desbetreffende steunmaatregel te maken.

(7) Frankrijk heeft zijn opmerkingen op 2 juni 2006 per e-mail ingediend.

(8) De Commissie heeft hieromtrent geen opmerkingen van de belanghebbenden ontvangen.

(9) Bij schrijven van 12 september 2007 (D/53668) heeft de Commissie om nadere inlichtingen verzocht. Bij schrijven van 21 december 2007 (A/40607) heeft Frankrijk ten dele geantwoord. Dit antwoord werd op 30 mei 2008 per e-mail aangevuld (A/10204).

(10) Op 16 en 19 september 2008 heeft Frankrijk per e-mail (A/19328 en A/19263) nieuwe informatie verstrekt, die op 24 oktober 2008 per e-mail werd aangevuld (A/22746).

2. GEDETAILLEERDE BESCHRIJVING VAN DE STEUN

2.1. De begunstigden van de steun

(11) De navolgende beschrijving van de begunstigden heeft betrekking op de in 2000 bestaande omstandigheden.

2.1.1. *Betrokken ondernemingen*

(12) In zijn aanmelding van 2000 heeft Frankrijk de Commissie op de hoogte gebracht van zijn voornemen om regionale investeringssteun te verlenen aan twee naamloze vennootschappen naar Frans recht (vereenvoudigde vennootschappen op aandelen) die beide gemeenschappelijke ondernemingen zijn van twee glasconcerns, Interpane en Pilkington, en die opereren onder de namen Pilkington Glass France SAS (hierna „PGF" te noemen) en Interpane Glass Coating France SAS (hierna „IGCF" te noemen).

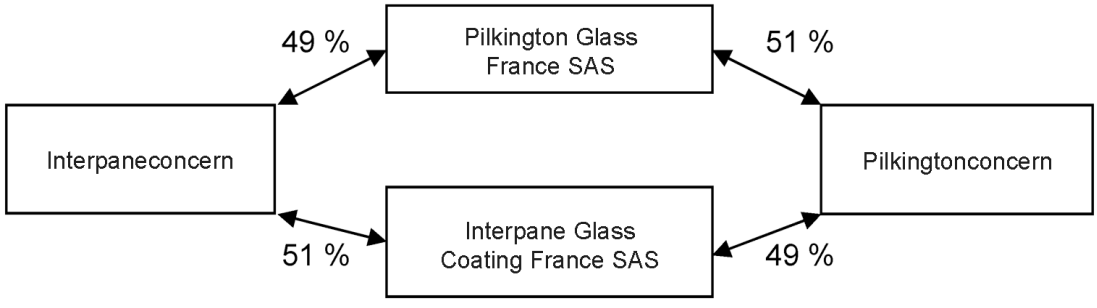
(13) Het eigendom van de gemeenschappelijke ondernemingen is niet gelijkelijk over de moederbedrijven verdeeld (zie figuur 1):

— PGF is voor 51 % eigendom van Pilkington en voor 49 % van Interpane,

— IGCF is voor 51 % eigendom van Interpane en voor 49 % van Pilkington.

Figuur 1

Juridische structuur van de bedrijven.

(14) De twee nieuwe vennootschappen die de staatssteun ontvangen zijn gemeenschappelijke productieondernemingen. Zij treden niet zelfstandig op de markt op. Hun activiteiten zijn uitsluitend gericht op de levering aan de moederbedrijven van ruw vlak floatglas na de eerste verwerking, bestemd voor eigen gebruik of voor latere verkoop op de markt.

2.1.2. *Oprichting van de gemeenschappelijke ondernemingen*

(15) De oprichting van de gemeenschappelijke ondernemingen is aangemeld bij schrijven van 7 april 2000 krachtens artikel 81 van het EG-Verdrag ([2]) met het oog op de afgifte van een individuele ontheffing krachtens artikel 81, lid 3, van het EG-Verdrag.

([1]) PB C 196 van 19.8.2006, blz. 3.

([2]) Op grond van artikel 4 van Verordening nr. 17 van de Raad, (PB 13 van 21.2.1962, blz. 204/62).

(16) De aanmeldende partijen hebben ermee ingestemd dat de aanmelding zou worden afgehandeld met een gunstige administratieve brief.

(17) Op 29 juni 2000 heeft de Commissie twee administratieve brieven aan elk van de aanmeldende partijen verzonden, waarin zij meedeelde dat:

— de overeenkomsten concurrentiebeperkende bepalingen bevatten die onder het verbod van artikel 81, lid 1, van het EG-Verdrag vallen;

— het directoraat-generaal Concurrentie van mening is dat de aanmeldende partijen voldoende hebben aangetoond dat aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 81, lid 3, van het EG-Verdrag is voldaan;

— het directoraat-generaal Concurrentie derhalve van mening is dat het niet noodzakelijk is de procedure af te sluiten met een voorstel aan de Commissie om krachtens artikel 81, lid 3, van het EG-Verdrag een vrijstellingsbeschikking te geven volgens de procedure die is vastgesteld in de voormalige Verordening nr. 17 ([1]).

(18) Deze administratieve brieven werden verzonden nadat onderzoek was gedaan naar de economische situatie. De uitkomsten van dat onderzoek kunnen als volgt worden samengevat:

— de aangemelde transactie bestaat uit de oprichting van twee samenwerkende gemeenschappelijke ondernemingen;

— de aangemelde overeenkomsten voorzien in het volgende:

a) de productie door de gemeenschappelijke ondernemingen van halffabricaten die door de oprichters tot eindproducten worden verwerkt of via hun eigen distributienetwerken worden verkocht;

b) de exclusieve levering door de gemeenschappelijke ondernemingen aan de oprichters; deze overeenkomst is ondergeschikt aan de oprichting van de gemeenschappelijke ondernemingen omdat zij niet los van de gemeenschappelijke ondernemingen kan worden gezien zonder het bestaan daarvan in gevaar te brengen;

— het ernstige vermoeden bestaat dat de gemeenschappelijke ondernemingen onder de werkingssfeer van artikel 81, lid 1, van het EG-Verdrag vallen omdat:

a) waarschijnlijk binnen de gemeenschappelijke ondernemingen een uitwisseling van gevoelige informatie plaatsvindt;

b) de samenwerking tussen twee grote concurrenten zou kunnen leiden tot onderlinge afstemming van de gedragingen van partijen op de sterk geconcentreerde markt voor gelaagd glas.

— het directoraat-generaal Concurrentie heeft de overeenkomsten getoetst aan artikel 81, lid 3, van het EG-Verdrag en is tot de conclusie gekomen dat aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 81, lid 3, wordt voldaan nadat de partijen hadden bevestigd dat clausule 2 uit de exclusieve leveringsovereenkomst was geschrapt. In deze clausule, waarvan mag worden betwijfeld of zij slechts een ondergeschikte rol speelde, werd bepaald dat Pilkington en Interpane afhankelijk van hun behoefte te allen tijde zouden kunnen worden beleverd door andere fabrieken dan de beide gemeenschappelijke ondernemingen.

2.1.3. *De partners*

(19) De begunstigde ondernemingen maken beide deel uit van de twee internationale glasconcerns Interpane en Pilkington.

(20) Interpane werd in 1971 opgericht door de heer Georg Hesselbach, die momenteel meerderheidsaandeelhouder en directievoorzitter van het Interpane-concern is. Het concern is thans wereldwijd actief in de glasindustrie voor de bouw en aanverwante terreinen (fabricage van ramen in Duitsland en de Verenigde Staten, en van machines voor de glasindustrie in Duitsland).

(21) In Europa zijn de concernactiviteiten (15 ondernemingen in 1999) met name gericht op behandeling, verwerking en toepassing van glas in de bouw. Sinds 1998 is Interpane in Frankrijk aanwezig, na de overname van 2 glasverwerkers (in Hoerdt, in de Elzas, en Mitry-Mory in de regio Parijs). De Europese dochterondernemingen vallen onder de holding Interpane Glas Industrie AG, die in Duitsland is gevestigd in (37697) Lauenförde. Deze holding is voor 88 % eigendom van de familie Hesselbach en voor 12 % van de Duitse Landesbank Nord/LB.

([1]) Eerste verordening over de toepassing van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag (ex artikelen 85 en 86).

(22) Deze holding bezit, samen met de Nederlandse holding Interpane nv, via de holdingmaatschappij Interpane Glass Manufacturing bv de deelnemingen van het Interpane-concern in de gemeenschappelijke ondernemingen die de begunstigden van de steun zijn. Interpane nv en Interpane Glass Manufacturing bv werden speciaal voor deze operatie opgericht. Zij zijn eigendom van de familie Hesselbach alleen of van deze familie samen met de Landesbank Nord/LB.

(23) Het Pilkington-concern is een van de grootste glasproducenten ter wereld. Het is actief op alle industriële gebieden in deze sector: fabricage, behandeling en verwerking van glas voor de bouwindustrie (49 % van de activiteiten) en de automobielindustrie (44 %) en productie van speciaal glas. Het hoofdkantoor van het concern bevindt zich in Groot-Brittannië. Het concern beschikt over 24 dochterondernemingen met productiefaciliteiten in de hele wereld (Europa, Noord- en Zuid-Amerika en in Azië en de regio van de Stille Oceaan).

(24) De deelnemingen van het concern in de gemeenschappelijke ondernemingen in Freyming-Merlebach zijn in handen van de Nederlandse holding Pilkington bv.

Tabel 1

Omzet

(in miljoen EUR)

Interpane-concern		
	Wereldwijd/Europa (1)	Frankrijk (2)
1996	107	0
1997	114	0
1998	118	0

Pilkington-concern			
	Wereldwijd	Europa	Frankrijk
1996/1997	4 380	2 730	69,5
1997/1998	4 830	2 500	75,0
1998/1999	5 000	2 410	73,0

NB: De cijfers voor Interpane werden berekend op basis van een wisselkoers van 1 DEM tegen 3,35 FRF (koers in 1999). Voor de cijfers van Pilkington werd uitgegaan van 1 GBP tegen 10,60 FRF (koers januari 2000).

(1) Holding Interpane Glas Industrie AG.

(2) Twee dochterondernemingen van het Interpane-concern zijn sinds 1998 in Frankrijk actief op het gebied van isolerend glas: Interpane Hoerdt SA (departement 67) en Interpane Ile-de-France in Mitry-Mory (departement 77). In 1999 waren bij deze dochterondernemingen 97 mensen werkzaam.

Tabel 2

Aantallen werknemers van de concerns

(in miljoen EUR)

Interpane-concern			
	Wereldwijd	Europa (1)	Frankrijk (2)
1996	onbek.	703	0
1997	onbek.	721	0
1998	1 748	732	65

Pilkington-concern			
	Wereldwijd	Europa	Frankrijk
1996/1997	39 100	24 200	537
1997/1998	37 800	23 500	524
1998/1999	32 300	20 500	497

(1) Holding Interpane Glas Industrie AG.

(2) Twee dochterondernemingen van het Interpane-concern zijn sinds 1998 in Frankrijk actief op het gebied van isolerend glas: Interpane Hoerdt SA (departement 67) en Interpane Ile-de-France in Mitry-Mory (departement 77). In 1999 waren bij deze dochterondernemingen 97 mensen werkzaam.

2.2. **Het investeringsproject**

(25) De gemeenschappelijke ondernemingen zijn gevestigd in de werkgelegenheidszone van Freyming-Merlebach, die in de periode 2000-2006 een ondersteunde streek was in de zin van artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag (1), waarin de intensiteit van de staatssteun voor investeringen kan oplopen tot 15 % netto subsidie-equivalent (NSE).

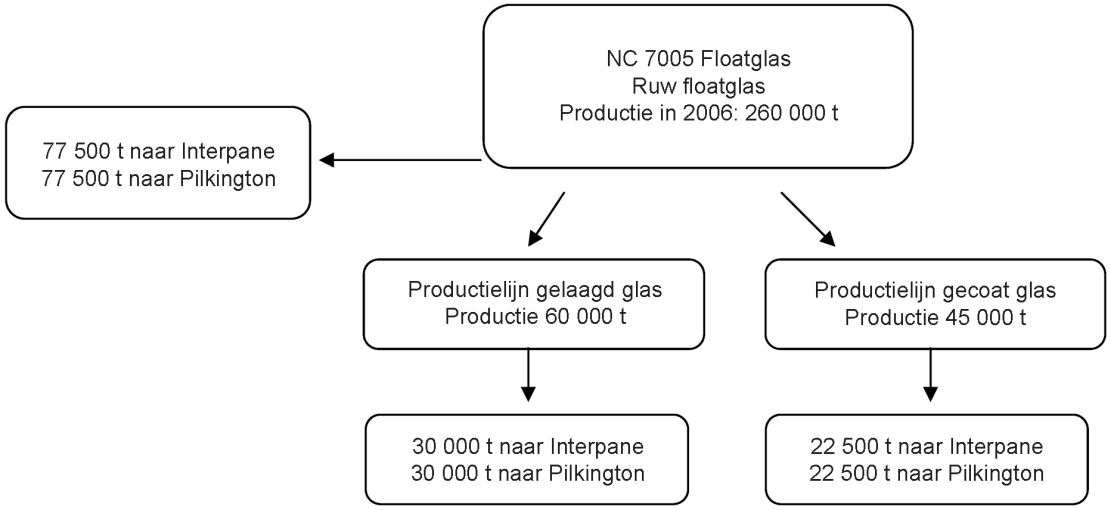
(26) Volgens de door Frankrijk verstrekte gegevens wordt het investeringsproject door twee verschillende gemeenschappelijke ondernemingen gedragen vanwege het gedeelde eigendom van de productiefaciliteiten. Het investeringsproject blijft echter volledig geïntegreerd en ongedeeld: de productie-eenheid voor vlakglas is vanaf het begin bedoeld om een deel van haar productie te leveren aan een gezamenlijke verwerkingseenheid voor glas, en deze tweede eenheid is alleen maar op deze locatie gevestigd omdat zijn leverancier van floatglas er direct naast is gevestigd. Volgens dezelfde gegevens blijkt de mate van integratie van het project uit het feit dat de productielijnen voor floatglas, gelaagd glas en gecoat glas zich in hetzelfde gebouw bevinden. Frankrijk is daarom van mening dat het gezamenlijke investeringsproject op de locatie in Lotharingen een „investering in vaste activa bij de oprichting van een nieuwe vestiging" in de zin van punt 7.2 van de multisectorale kaderregeling is. Er zijn twee begunstigden voor de steun, maar de staatssteun gaat naar slechts één enkel investeringsproject.

(1) Beschikking van de Commissie van 15 maart 2000 tot vaststelling van de regionale steunkaart 2000-2006 voor Frankrijk (Steunmaatregel N 45/2000).

(27) Het was de bedoeling dat de productie medio 2001 van start zou gaan. Na vijf bedrijfsjaren zou de productie in 2006-2007 op zijn maximum moeten uitkomen. In het eerste volledige jaar (2001-2002) zou 147 000 t vlakglas moeten worden geproduceerd, om vervolgens geleidelijk door te groeien naar 260 000 t verwerkbare producten per jaar vanaf 2006 bij een volledige benutting van de productiecapaciteit.

(28) Het project omvat de bouw van een geïntegreerde productie-eenheid voor vlakglas voor de bouw, met inbegrip van de fabricage van ruw glas (*float*), het snijden, de behandeling (coaten) en de verwerking tot gelaagd glas. De beoogde cyclus voor het geproduceerde glas zag er als volgt uit:

Figuur 2

(29) Bij schrijven van 13 januari 2005 hebben de Franse autoriteiten de Commissie meegedeeld dat het project was gewijzigd. De subsidiabele kosten bedragen nu 158,5 miljoen EUR in nominale waarde. Het gecreëerde aantal rechtstreekse arbeidsplaatsen bedraagt 176 en het gecreëerde aantal indirecte arbeidsplaatsen 150 (zie ook punt 5.2).

2.3. **De steunmaatregelen**

(30) De beoogde staatssteun omvat een aantal maatregelen die onder verschillende toegestane steunregelingen vallen of individuele ad-hocsteun vormen.

— premie ruimtelijke ordening voor industriële projecten (Prime à l'Aménagement du Territoire pour les projets industriels — hierna „PAT" genoemd),

— Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO),

— ad-hocsteun voor de aankoop van de grond (korting op de verkoopprijs),

— ad-hocsteun voor de onroerende inrichting,

— vrijstelling van bedrijfsbelasting,

— gesubsidieerde lening van de financieringsmaatschappij ter bevordering van de industrialisatie van de mijngebieden (Société Financière pour favoriser l'industrialisation des Régions Minières — SOFIREM).

(31) De PAT-regeling werd goedgekeurd in de beschikking van de Commissie van 28 juni 2000 (steunmaatregel N 782/1999). De regeling met de leningen van de SOFIREM werd goedgekeurd bij besluit van de Commissie van 15 juni 1989 (Steunmaatregel NN 2/89, zoals gewijzigd na de invoering van de dienstige maatregelen om die maatregel in overeenstemming te brengen met de richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen van 1998 [1].

(32) De vrijstelling van bedrijfsbelasting gedurende vijf jaar is gestoeld op de artikelen 1464 B en 1465 van het algemene belastingwetboek (Code Général des Impôts — CGI), het besluit van 16 december 1993, het besluit van 24 november 1980 en de verordeningen 86/225, 80/921 en 80/922.

(33) De steun beloopt op dit moment een totaalbedrag van 17 106 280 EUR in nominale waarde (zie ook punt 5.2).

3. **INLEIDING VAN DE PROCEDURE**

3.1. **Nieuwe gegevens van de Franse autoriteiten**

(34) Bij schrijven van 13 januari 2005 hebben de Franse autoriteiten de Commissie meegedeeld dat enerzijds het project was gewijzigd en anderzijds het steunbedrag voortvloeiend uit de vrijstelling van bedrijfsbelasting door Frankrijk te laag was geraamd.

[1] PB C 74 van 10.3.1998, blz. 9.

(35) De totale subsidiabele kosten zouden nu uitkomen op 158,5 miljoen EUR in nominale waarde (tegen 164,7 miljoen EUR in de beschikking van 2000). De netto contante waarde van de subsidiabele kosten zou 149,97 miljoen EUR bedragen. Het project is in maart 2005 afgesloten en de investeringen zijn volledig uitgevoerd. In maart 2005 waren er 176 directe arbeidsplaatsen gecreëerd en 150 indirecte (respectievelijk 245 en 260 in de beschikking van 2000).

(36) In hun schrijven van 13 januari 2005 geven de Franse autoriteiten aan dat de vrijstelling van de bedrijfsbelasting in eerste instantie te laag is geraamd. Deze zou nu 6,28 miljoen EUR bedragen, waarvan 2,14 miljoen EUR reeds is uitgekeerd door de Franse staat (als onderdeel van de reeds betaalde 17,89 miljoen EUR staatssteun). Dit bedrag is gelijk aan het steunbedrag voor belastingen en is dus een bruto subsidie-equivalent (BSE).

(37) Het resterende bedrag aan vrijstelling van bedrijfsbelasting van 4,14 miljoen EUR maakt deel uit van de 5,19 miljoen EUR die de Franse staat nog als laatste tranche aan het project moet uitkeren en waarvoor de voorafgaande goedkeuring van de Commissie vereist is, overeenkomstig punt 6.2 van de multisectorale kaderregeling en de beschikking van 2000, waarin wordt bepaald dat de laatste grotere tranche van de steun (bijvoorbeeld 25 %) pas wordt uitgekeerd nadat de Franse autoriteiten hebben gecontroleerd of het investeringsproject door de ondernemingen is uitgevoerd in overeenstemming met de beschikking van de Commissie.

(38) Frankrijk geeft aan dat het verschil met het in 2000 aangemelde steunbedrag een gevolg is van het feit dat het aanvankelijk geraamde bedrag van de vrijstelling van bedrijfsbelasting naar boven is bijgesteld.

(39) Uiteindelijk zou de totale steun 23,09 miljoen EUR in nominale waarde bedragen (14,65 miljoen EUR in netto contante waarde). De steunintensiteit voor het Pilkington/Interpane-project zou daarmee uitkomen op 14,65/149,97 = 9,77 % NSE. Volgens Frankrijk is deze steunintensiteit lager dan de maximaal toelaatbare intensiteit na herberekening (9,82 % volgens de multisectorale kaderregeling) op basis van de gewijzigde projectparameters.

3.2. **Gronden voor het inleiden van de procedure**

(40) De nieuwe gegevens die door de Franse autoriteiten zijn verstrekt, vormen aanleiding om de maximaal toelaatbare steunintensiteit opnieuw vast te stellen [1]. De Commissie is van mening dat het punt van de intensiteit van doorslaggevend belang voor de beschikking kan zijn, en dat daarom niet kan worden volstaan met een wijziging van de beschikking van 2000 in de vorm van een „corrigendum" wegens tikfouten. De beschikking van 2000 is namelijk gebaseerd op door de Franse autoriteiten verstrekte onjuiste informatie.

(41) Daarom moet de Commissie de beschikking van 2000 herroepen, overeenkomstig artikel 9 van Verordening (EG) nr. 659/1999, waarin wordt bepaald dat de Commissie „na de betrokken lidstaat de gelegenheid te hebben gegeven opmerkingen in te dienen, […] een […] beschikking [kan] herroepen, indien de beschikking berustte op tijdens de procedure verstrekte onjuiste informatie die voor de beschikking doorslaggevend was. Alvorens een beschikking te herroepen en een nieuwe beschikking te geven, leidt de Commissie de formele onderzoeksprocedure uit hoofde van artikel 4, lid 4, in.".

(42) In hun schrijven van 16 maart 2006 stellen de Franse autoriteiten dat de nieuwe informatie over de industriële eigenschappen van het project en de inhoud van de steunmaatregel niet tot gevolg heeft dat de beschikking van 2000 ingrijpend zou moeten worden gewijzigd en dat een nieuwe beschikking in deze zaak van beperkte invloed op het verloop ervan zal zijn. In hetzelfde schrijven geven de Franse autoriteiten aan dat zij de procedure van artikel 9 van Verordening (EG) nr. 659/1999 aanvaarden. Daarin wordt de Commissie verplicht om de beschikking eerst te herroepen en vervolgens ter vervanging van het besluit van 2000 een nieuwe beschikking te geven, waarin rekening wordt gehouden met de haar toegezonden verbeterde gegevens, nadat zij de formele onderzoeksprocedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag heeft ingeleid.

4. **OPMERKINGEN VAN DE BELANGHEBBENDEN**

(43) De Commissie heeft hieromtrent geen opmerkingen van de belanghebbenden ontvangen.

5. **OPMERKINGEN VAN FRANKRIJK**

5.1. **Schrijven van 2 juni 2006**

(44) Frankrijk heeft in een e-mailbericht van 2 juni 2006 opmerkingen ingediend over de beschikking om de procedure in te leiden.

(45) Frankrijk geeft aan dat de Commissie in kennis is gesteld van wijzigingen in het industriële project die het gevolg waren van ontwikkelingen in de marktomstandigheden, en ook van bijstellingen van de aanvankelijke raming van het steunbedrag. De gegevens van het industriële project zelf enerzijds en de steungegevens anderzijds worden toegelicht in een schrijven van Frankrijk van 13 januari 2005. Frankrijk merkt op dat met al deze wijzigingen de algemene opzet van de beschikking van 2000 echter niet verandert en dat de aan de twee ondernemingen toegekende steun de maximaal toegelaten steunintensiteit krachtens de multisectorale kaderregeling niet overschrijdt.

[1] Berekend op basis van punt 3.10 van de multisectorale kaderregeling.

(46) Naar aanleiding van monitoringrapporten die werden opgesteld uit hoofde van de beschikking van 2000 hebben de Franse autoriteiten alle gegevens die aan dat besluit ten grondslag liggen, opnieuw onderzocht. Daarbij hebben zij vastgesteld dat bij twee aspecten van de steunmaatregel sprake was van verschillen met de aanvankelijk aan de Commissie verstrekte gegevens:

— het geraamde bedrag van de vrijstelling van bedrijfsbelasting moest worden herzien,

— de berekeningsmethode voor het NSE moest eveneens worden herzien om haar in overeenstemming te brengen met de werkelijke verdeling van de investeringen (grond, pand en machines) en met de fiscale impact op de totale steun, hetgeen bij de kennisgeving niet was gedaan.

(47) Tussen deze beide wijzigingen bestaat geen specifiek verband. Omdat zij echter tegelijkertijd moeten worden doorgevoerd, verandert zowel het nominale steunbedrag als het NSE daarvan.

(48) Toen in 2000 het steundossier voor het project werd uitgewerkt, werd voor de vrijstelling van bedrijfsbelasting een grondslag gehanteerd die bestond uit de huurwaarde van de vaste activa (grond, opstallen, inrichting, machines, meubilair enz.) en een deel van het uitbetaalde bedrag aan loon en salarissen. Bij de vaststelling van de grondslag voor deze belasting worden salarissen na een herziening van de bedrijfsbelasting in 2003 echter niet meer meegerekend. Sindsdien is de bedrijfsbelasting uitsluitend gebaseerd op de activa.

(49) Frankrijk geeft aan dat bij het bepalen van de vrijstelling van bedrijfsbelasting aanvankelijk een materiële fout is gemaakt, die een gevolg was van het feit dat destijds met het oog op het tijdschema voor uitvoering van het industriële project voor een aantal scenario's berekeningen zijn gemaakt. De aanvankelijke raming werd pas in 2005 bijgesteld, enerzijds omdat meerdere diensten betrokken waren bij de uitwerking en het beheer van het begeleidingsdossier voor de onderneming en anderzijds omdat de effecten van deze vrijstellingen pas later doorwerkten. Naar aanleiding van uitgevoerde controles hebben de Franse autoriteiten de Commissie in kennis gesteld van de herziening van de aanvankelijke raming in 2005.

5.2. **Later ontvangen gegevens**

(50) Bij schrijven van 12 september 2007 heeft de Commissie om nadere inlichtingen gevraagd, om meer inzicht te krijgen in het project en de berekening van de toegekende steun. Nadat meermaals was verzocht om verlenging van de termijn voor het verstrekken van de gevraagde gegevens heeft Frankrijk bij schrijven van 21 december 2007 een gedeeltelijk antwoord gegeven. In dat schrijven bevestigt Frankrijk dat het in maart 2005 afgeronde project inderdaad het in de kennisgeving omschreven voorgenomen project is.

(51) De ontbrekende gegevens werden nadat de termijn nog enkele malen was verlengd op 30 mei 2008 per e-mail verstrekt. Andere aanvullende gegevens werden op 16 en 19 september en op 24 oktober 2008 per e-mail toegezonden. Deze gegevens zijn het resultaat van berekeningen met de definitieve gegevens uit het project over de investeringen en het aantal gecreëerde arbeidsplaatsen. De steunbedragen voor het scheppen van werkgelegenheid zijn vanaf 2006 bijgesteld op basis van het lager dan verwachte aantal gecreëerde arbeidsplaatsen.

(52) Door al deze nieuwe gegevens is de toegekende steun lager dan in 2000 en 2005 werd verwacht. De subsidiabele kosten bedragen 158,5 miljoen EUR (150,165 miljoen EUR in netto contante waarde). Het totaalbedrag aan toegekende steun bedraagt 17 106 280 EUR (netto contante waarde 12 985 610 EUR), hetgeen overeenkomt met een steunintensiteit van 8,65 % NSE.

(53) De laatste steuntranche, die pas na goedkeuring van de Commissie mag worden uitbetaald [1] bedraagt (in nominale waarde) 4 276 570 EUR. Frankrijk deelt de Commissie echter mee dat vier vijfde van dit bedrag al is uitgekeerd en dat het restant (in nominale waarde) 727 389 EUR groot is. Frankrijk erkent dat het daarmee vooruit is gelopen op de uitbetaling van de laatste tranche van 25 % van de steun, maar dat deze situatie het gevolg is van fouten in de berekening van de vrijstelling van bedrijfsbelasting. De Franse autoriteiten geven aan dat zij nooit hebben geprobeerd om de bevoegdheden van de Commissie te omzeilen.

[1] Overeenkomstig punt 6 van de multisectorale kaderregeling.

(54) Vanwege de wijzigingen (minder nieuwe arbeidsplaatsen dan voorzien) moest het bedrag van enkele voorgenomen steunmaatregelen naar beneden worden bijgesteld. Pilkington heeft in september 2007 zelfs een teveel uit het PAT ontvangen bedrag van 146 430 EUR moeten terugbetalen. Voor deze drie maatregelen luiden de herziene steunbedragen nu als volgt: 993 968 EUR voor het PAT (waarvan 34 561 EUR nog te betalen), 1 532 765 EUR voor het FIL [1] (aan het PAT gekoppelde steun, waarvan nog 399 851 EUR uit te betalen) en 694 426 EUR voor het FIBM [2] (deel van de steun voor onroerende inrichting, waarvan nog 64 304 EUR uit te keren). Bij het totaal van de uit te keren 498 716 EUR moet nog een bedrag van 228 673 EUR steun van de Conseil général worden opgeteld, waarmee het vastgestelde bedrag in afwachting van de goedkeuringsbeschikking van de Commissie voor uitbetaling van de laatste tranche op 727 389 EUR komt.

(55) Frankrijk geeft aan dat alleen PGF in de periode 2001-2005 vrijstelling van bedrijfsbelasting heeft genoten voor de vestiging in Seingbouse (IGCF heeft in de onderzochte periode deze vrijstelling niet gehad).

(56) De steun die PGF heeft genoten door de vrijstelling als bedoeld in artikel 1465 van het algemene belastingwetboek is gelijk aan het verschil tussen de daadwerkelijk door de onderneming betaalde premie en de premie die zij zonder vrijstelling zou hebben betaald, waarbij voor deze bedragen de netto bedragen worden aangehouden, in voorkomend geval na toepassing van het maximum op basis van de toegevoegde waarde [3]. Dit is een bedrag van 986 170 EUR (de vrijstelling van bedrijfsbelasting die in de aanslagen 2001-2005 is toegekend aan PGF's vestiging in Seingbouse).

(57) De Franse autoriteiten geven aan dat zij de fout die in 2005 werd gemaakt met het destijds te hoog geraamde bedrag alleen maar kunnen verklaren door misverstanden tussen twee overheidsdiensten over de aard van de gegevens die in het jaarverslag moeten worden opgenomen en door klaarblijkelijke verwarring over de vraag of sprake was van belastingverlichting door maximering (de algemene maatregel) of van vrijstelling (de steunmaatregel).

(58) Frankrijk heeft het NSE voor het geheel en voor alle afzonderlijke onderdelen van de steun opnieuw berekend en daarbij het geldende disconteringspercentage van 5,70 % gebruikt. Voor alle onderdelen van de steun (met uitzondering van de steun voor de grond, die niet gefiscaliseerd is) werd een uitsplitsing gemaakt naar het pand (19,24 %) en de machines (78,82 %). Ook deze verdeling is gebaseerd op de werkelijke investering, terwijl in de kennisgeving voor deze berekening werd uitgegaan van een standaardverdeling van de grondslag voor de steun (5 % grond, 50 % pand en 45 % machines). Vervolgens is het geïntegreerde jaarlijkse deel van de steun voor alle afzonderlijke onderdelen van de steun berekend op basis van de afschrijvingsduur (20 jaar voor het pand en 7 jaar voor de machines). De resultaten van deze berekeningen zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Tabel 3

Steunmaatregel	Steunbedrag (in EUR, nominale waarde)		Steunbedrag (in EUR, NSE)	
PAT (en FIL)	2 526 740		1 623 160	
EFRO	2 667 570		1 761 250	
Steun voor de aankoop van de grond	2 816 000		2 816 000	
Onroerende inrichting	7 974 690		6 100 300	
— waarvan Conseil régional		2 988 100		1 983 190
— waarvan Conseil général		1 753 160		1 126 820
— waarvan District		2 539 000		2 539 000
— waarvan staat (FIBM)		694 430		451 290
Vrijstelling bedrijfsbelasting	986 170		593 730	
SOFIREM	135 110		91 170	
Totaal		17 106 280		12 985 610
Steunintensiteit		10,79 %		8,65 %

[1] FIL: Fonds d'Industrialisation de la Lorraine (industrialisatiefonds voor Lotharingen).

[2] FIBM: Fonds d'Industrialisation des Bassins Miniers (industrialisatiefonds voor de mijnbekkens).

[3] Het algemene belastingwetboek voorziet in een maximering van de bedrijfsbelasting naar rato van de toegevoegde waarde. Deze bepaling is algemeen van aard en kan niet worden beschouwd als staatssteun (artikel 1 647 B sexies van de CGI).

6. BEOORDELING VAN DE STEUN

6.1. Inleidende opmerkingen

(59) Op 17 augustus 2000 heeft de Commissie haar goedkeuring verleend aan de steunintensiteit voor Pilkington/Interpane zoals op 22 mei 2000 door Frankrijk aangemeld. Vervolgens heeft Frankrijk de Commissie meegedeeld dat in de oorspronkelijke kennisgeving onjuiste gegevens waren opgenomen en heeft de Commissie, gezien het feit dat deze gegevens van doorslaggevend belang voor de beschikking waren, op 26 april 2006 besloten om de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag tegen de desbetreffende steunmaatregel in te leiden teneinde de beschikking van 2000 te herroepen en een nieuwe beschikking te geven.

(60) In de beschikking van 2000 is een volledige beoordeling van de kennisgeving opgenomen. De beoordeling uit de beschikking van 2000 is in deze beschikking overgenomen, met uitzondering van de onderdelen die moeten worden gecorrigeerd op basis van de gegevens die Frankrijk op 13 januari 2005 heeft verstrekt en zijn omschreven in de beschikking tot inleiding van de procedure van 26 april 2006, en van op een later tijdstip aan de Commissie verstrekte gegevens.

6.1.1. *Toepasselijke richtsnoeren*

(61) Frankrijk heeft de steun aan PGF/IGCF aangemeld bij schrijven van 22 mei 2000, dat op 25 mei 2000 werd geregistreerd. Voetnoot 58 van de richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen voor de periode 2007-2013 [1] bepaalt dat „investeringsprojecten die individueel moeten worden aangemeld, […] aan de regels die op het tijdstip van de aanmelding van kracht zijn, [worden] getoetst". De Commissie is dan ook van mening dat dit project valt onder de werkingssfeer van de multisectorale kaderregeling en in het licht van die kaderregeling moet worden onderzocht.

6.1.2. *Relevante feiten*

(62) In deze beoordeling wordt rekening gehouden met de feiten en omstandigheden die bestonden op de kennisgevingsdatum van 22 mei 2000.

(63) De Commissie moet een beschikking geven op basis van vooraf gemaakte ramingen van toekomstperspectieven en van prognoses voor marktaandelen. De steunintensiteiten worden vervolgens niet aangepast wanneer enige jaren later — achteraf — uit de cijfers blijkt dat de markt zich bijvoorbeeld anders heeft ontwikkeld dan aanvankelijk werd verwacht. Hoewel de Commissie in dit geval acht jaar na de oorspronkelijke kennisgeving een beschikking moet geven, moet zij haar beoordeling toch baseren op de feiten en omstandigheden die bestonden ten tijde van de kennisgeving.

(64) Voor de berekening van de maximale steunintensiteit zal de Commissie echter rekening houden met de door Frankrijk verstrekte nieuwe gegevens. Frankrijk heeft de toegekende steun verlaagd, om deze in overeenstemming te brengen met het werkelijke aantal nieuwe arbeidsplaatsen dat door de investering is ontstaan (naar beneden bijgesteld in vergelijking met de gegevens uit de kennisgeving) en om een rekenfout te herstellen die was gemaakt met het bedrag van de vrijstelling van bedrijfsbelasting die in 2000 werd aangemeld.

6.2. Toetsing van de oprichting van de gemeenschappelijke ondernemingen aan artikel 81, lid 3, van het EG-Verdrag

(65) Vooraf moet worden opgemerkt dat de procedure van de artikelen 87 en 88 de Commissie en, onder bepaalde voorwaarden, de Raad weliswaar aanzienlijke ruimte biedt bij de beoordeling van de verenigbaarheid van staatssteunregelingen met de eisen van de gemeenschappelijke markt maar dat uit de algemene opzet van het Verdrag blijkt dat deze procedure nooit mag leiden tot een resultaat dat strijdig is met de specifieke bepalingen van het Verdrag [2].

(66) Ook heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat er een dermate nauw verband kan bestaan tussen het doel van een steunmaatregel die met bijzondere verdragsbepalingen — naast de artikelen 87 en 88 — in strijd is, dat een afzonderlijke beoordeling van die voorschriften niet mogelijk is [3].

(67) Deze verplichting voor de Commissie om de samenhang tussen de artikelen 87 en 88 en andere verdragsbepalingen te eerbiedigen geldt met name wanneer deze andere bepalingen, zoals in dit geval, ook de eerlijke concurrentie op de gemeenschappelijke markt beogen. Wanneer zij namelijk een besluit neemt over de verenigbaarheid van een steunmaatregel met de gemeenschappelijke markt kan de Commissie niet voorbij gaan aan het gevaar van aantasting van de concurrentie op de gemeenschappelijke markt door specifieke marktdeelnemers.

[1] PB C 54 van 4.3.2006, blz. 13.

[2] Zaak 73/79, Commissie/Italië, Jurispr. 1980, blz. 1533, punt 11.

[3] Zaak 74/76, Iannelli & Volpi SpA/Firma Paolo Meroni, Jurispr. 1977, blz. 557, punt 14.

(68) Desalniettemin zijn de procedure van de artikelen 81 en volgende en die van de artikelen 87 en volgende, aparte procedures, die elk hun eigen specifieke regels kennen.

(69) Bij het nemen van een besluit over de verenigbaarheid van een steunmaatregel met de gemeenschappelijke markt is de Commissie daarom niet verplicht om te wachten op de uitkomsten van een gelijktijdige procedure die is gestart op grond van de reeds genoemde Verordening nr. 17 wanneer zij, binnen het kader van haar beoordelingsbevoegdheid en op grond van een economische analyse van de omstandigheden, ervan overtuigd is dat de begunstigde van de steun zich niet kan gedragen in strijd met de artikelen 81 en 82 van het Verdrag.

(70) Gelet op de feiten als omschreven in bovenstaand punt 3.1.2 en op bovengenoemde rechtspraak van het Hof van Justitie is de Commissie van mening dat er geen beletsel is voor het toestaan van de voorgenomen steun aan PGF/IGCF.

6.3. **Bestaan van steun in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag**

(71) De onderhavige steun is verleend door een lidstaat en uit staatsmiddelen in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag (zie punt 2.3 van deze beschikking). Met de steunmaatregel wordt PGF/IGCF een voordeel verleend, waarzonder de volledige kosten van de investering ten laste van deze ondernemingen waren gekomen. Aangezien een groot deel van het ruwe glas wordt uitgevoerd, is er sprake van internationale handel op de markt voor ruw glas. Dat betekent dat het door deze ondernemingen genoten financiële voordeel kan leiden tot verstoring van de concurrentie en het handelsverkeer tussen lidstaten ongunstig kan beïnvloeden. In deze beoordeling is de Commissie derhalve van mening dat de aangemelde maatregel staatssteun is in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag.

6.4. **Verplichte kennisgeving**

(72) Aangezien aan de drie cumulatieve voorwaarden van punt 2.1, onder i), van de multisectorale kaderregeling wordt voldaan, dient de voorgenomen steun te worden aangemeld en dient de maximaal toegekende steunintensiteit te worden bepaald overeenkomstig de multisectorale kaderregeling. Daarnaast dient de ad-hocsteun bij de Commissie te worden aangemeld op grond van artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag.

6.5. **Rechtsgrondslag van bepaalde steunmaatregelen**

(73) Een deel van de steun wordt toegekend op grond van door de Commissie goedgekeurde regelingen voor regionale investeringssteun die van kracht waren op de datum waarop de steun werd aangemeld (zie punt 2.3 van deze beschikking), terwijl een ander deel wordt toegekend als ad-hocsteun.

(74) Met betrekking tot de EFRO-steun is in artikel 25 van Verordening (EG) nr. 1260/1999 van de Raad van 21 juni 1999 houdende algemene bepalingen inzake de structuurfondsen [1] bepaald dat de structuurfondsen uitgaven kunnen financieren die verband houden met grote economische projecten waarvan de kosten hoger zijn dan 50 miljoen EUR. Zo kan het EFRO een aanvulling verstrekken op nationale regelingen als het PAT en de steun aan bedrijfsonroerend goed wanneer dat is opgenomen in de enkelvoudige programmeringsdocumenten (EPD) van de desbetreffende regio. De regio Freyming-Merlebach staat op de Franse kaart van doelstelling 2 „Economische en sociale omschakeling van zones die in structurele moeilijkheden verkeren" die op 16 januari 2000 door de Commissie werd goedgekeurd.

(75) Lokale overheden in het gebied voor regionale steun beschikken over de wettelijk geregelde mogelijkheid om adhocsteun te verlenen voor de aankoop van grond en onroerend goed.

(76) Bij schrijven van 30 juni 2000 (A/35411) hebben de Franse autoriteiten nadere gegevens verstrekt over de berekening van het bedrag aan vrijstelling van bedrijfsbelasting, waaruit blijkt dat in dit geval de investeringskosten en de kosten voor de geschapen permanente arbeidsplaatsen als grondslag hebben gefungeerd voor de berekening van de vrijstelling. Na een herziening van de bedrijfsbelasting in 2003 mogen salarissen echter niet meer worden meegerekend bij het vaststellen van de grondslag voor deze belasting. Sindsdien is de bedrijfsbelasting uitsluitend gebaseerd op de activa. Derhalve kan deze steun worden beschouwd als investeringssteun in de zin van de richtsnoeren voor regionale steunmaatregelen uit 1998.

(77) Ad-hocsteun kan alleen aan de onderneming worden toegekend wanneer deze zich verplicht om de met steun tot stand gekomen arbeidsplaatsen en investeringen gedurende ten minste vijf jaar in het gebied te handhaven.

(78) Voor deze beschikking heeft de Commissie uitsluitend onderzoek gedaan naar de verenigbaarheid van de aangemelde steunintensiteit van 8,65 % volgens de criteria van de multisectorale kaderregeling.

[1] PB L 161 van 26.6.1999, blz. 1.

6.6. **Beoordeling in het kader van de multisectorale kaderregeling**

(79) De maximaal toegestane intensiteit voor projecten in het kader van de multisectorale kaderregeling dient te worden bepaald volgens het percentage voor de maximale intensiteit van regionale steun in de desbetreffende steunregio op het moment waarop de steun wordt aangemeld.

(80) De Commissie is van mening dat door de nieuwe gegevens haar algemene beoordeling van de markt en de ontwikkelingen daarop zoals opgenomen in de beschikking van 2000 niet ter discussie komt te staan.

(81) De Commissie wijst erop dat geen van de bij het project betrokken ondernemingen op het moment waarop het project werd aangemeld een groot marktaandeel bezat in de zin van punt 3.6 van de multisectorale kaderregeling.

6.6.1. *Betrokken product en markt*

(82) Vlakglas (floatglas) kan worden gebruikt voor de productie van ruiten voor de bouw en voor auto's. De fabriek waarop de kennisgeving betrekking heeft, is ingericht voor de productie van glas voor de bouw. De omschrijving van het product en de markt zoals opgenomen in de beschikking van 2000 is betwist noch gewijzigd en maakte geen deel uit van de beschikking van 26 april 2006 tot inleiding van de procedure. De navolgende beoordeling is daarom overgenomen uit de beschikking van 2000.

Product

(83) Ruw vlakglas wordt in een continu gietproces vervaardigd op een bad van gesmolten tin en onder stikstofatmosfeer (het zogenoemde *floatglass*-procedé, dat in de jaren zestig door Pilkington werd ontwikkeld).

(84) Gecoat glas bestaat uit basisglas dat een oppervlaktebehandeling of coating heeft ondergaan (onder vacuüm aangebracht in een elektromagnetisch proces [1]) om reflectie te verminderen of te zorgen voor thermische isolatie. Zo kan thermisch glas worden gemaakt (het zogenoemde hoogrendementsglas, dat bij Interpane Iplus wordt genoemd) of zonwerend glas (zonlicht reflecterend glas, bij Interpane verkocht onder de naam Ipasol). Naar verwachting zal 90 % hoogrendementsglas worden geproduceerd en 10 % zonwerend glas, in diktes van 4,6 of 8 mm.

(85) Gelaagd glas is veiligheidsglas dat uit ten minste twee lagen glas bestaat, waartussen lagen PVB (polyvinylbutyral) of hars zijn aangebracht [2].

(86) Ruw floatglas en gecoat glas uit een eerste bewerking zijn samen in de statistische nomenclatuur opgenomen onder de volgende codes:

— NC 7005: Glas (floatglas en zachtglas of aan een of beide zijden gepolijst glas) in platen of bladen, ook met absorberende laag, al dan niet reflecterend maar niet anderszins bewerkt,

— NACE 26.1.A: Vervaardiging van vlakglas.

(87) Onbewerkt floatglas wordt in de bouw of de automobielindustrie gebruikt. Volgens de Groupement Européen des Producteurs de Verre Plat (de Europese organisatie van vlakglasproducenten — hierna „GEPVP" genoemd) is 80 % van de Europese productie van vlakglas bestemd voor de bouwindustrie. De investeerders zullen op de locatie in Freyming-Merlebach uitsluitend glas voor de bouw produceren. Het bijzondere van dit type productie is met name dat de productielocatie draait op kleine fabricageseries die volgens orderspecificatie worden gemaakt (volume, dikte en andere eigenschappen van het glas).

(88) Producten uit de eerste verwerking van ruw vlakglas zijn halffabricaten die worden gebruikt voor de productie van veiligheidsglas (statistische code NC 7007 — bestaand uit gehard glas of op elkaar verlijmde glasplaten) en meervoudig isolerend glas voor de bouwindustrie (statistische code NC 7008 — bestaand uit een of meer ruiten, gescheiden door een of meer spouwen gevuld met ontvochte lucht of een gas waarmee het isolerende vermogen van de beglazing tot stand wordt gebracht). Isolerende beglazing wordt met name van gecoat glas gemaakt.

[1] Het toegepaste procedé wordt een „magnetron"-proces genoemd, waarbij het ruwe glas op een afzonderlijke productielijn wordt behandeld. Er bestaat ook een procedé waarbij een pyrolysebehandeling (verstuiven) plaatsvindt. Hierbij kan het glas meteen op de *float*-lijn worden behandeld.

[2] Alle definities zijn afkomstig uit: *L'industrie du verre* (De glasindustrie), Secrétariat d'Etat à l'industrie, Service des Etudes et des Statistiques Industrielles (SESSI), 1999.

(89) De ondernemingen zullen op de locatie in Lotharingen ook gelaagd glas voor de bouw produceren. In de statistiek wordt dit product ingedeeld in categorie NC 7007 29 00 — Veiligheidsglas bestaand uit op elkaar verlijmde glaslagen — Overige. De overige soorten gelaagd glas die onder deze statistische categorie vallen worden gebruikt in de automobielindustrie. Deze industrie is overigens de grootste afnemer van het in Europa geproduceerde gelaagde glas (fabricage van voorruiten).

(90) Vlakglas kan worden gebruikt voor de productie van ruiten voor de bouw en voor auto's. De Commissie stelt vast dat de fabriek in Freyming-Merlebach is ingericht op de productie van glas voor de bouwindustrie, overeenkomstig de wens van de investeerders om te kunnen voldoen aan de toenemende vraag naar glas voor de bouw. Dit is thans overigens de enige specialisatie van Interpane. Dit concern beschikt niet over capaciteit voor de verwerking van primair glas tot ruiten voor de automobielindustrie en heeft geen handelsbetrekkingen met fabrikanten in deze sector. De eigenschappen van het gecoate glas dat op de nieuwe locatie zal worden geproduceerd, maken het alleen geschikt voor de bouw ([1]). Ook zal het gelaagde glas bestemd zijn voor de productie van veiligheidsglas voor gebouwen. Daarom lijkt de keuze voor de productie van glas voor de bouw in Freyming-Merlebach voor de investeerders een definitieve keuze.

(91) Gelet op het bovenstaande en ten behoeve van een vergelijking van de marktontwikkeling is de Commissie van mening dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de ontwikkeling van floatglas (*raw float glass*) en die van halffabricaten, waaronder gelaagd glas (*laminated glass*) of gecoat glas, die op een later tijdstip een bewerking ondergaan met het oog op uiteindelijk gebruik in een architectonische toepassing of de bouw (*architectural* of *building glass*). Dit onderscheid sluit aan bij de analyse van de Commissie van de relevante markt in het kader van bovengenoemde overeenkomsten over de oprichting van de twee gemeenschappelijke ondernemingen, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen de markt voor floatglas (*raw float glass*) als zodanig en het gebruik van de verschillende soorten glas (met inbegrip van gelaagd en gecoat glas (*laminated* en *coated glass*)) voor uiteindelijk gebruik in een architectonische toepassing of voor de bouw (*architectural* of *building glass*).

Omvang van de geografische markt

(92) De relevante geografische markt omvat in beginsel de EER of, indien dit niet het geval is, een wezenlijk deel van de EER, voor zover de concurrentievoorwaarden in dat gebied in voldoende mate van die in andere gebieden in de EER kunnen worden onderscheiden.

([1]) De normen voor en de behoefte aan zonlichtreflectie en isolatie zijn in de automobielindustrie anders.

(93) In onderhavig geval is bij het onderzoek uit niets gebleken dat de relevante geografische markt verschilt van de EER. De EER moet in dit geval dus worden aangemerkt als de geografische markt.

Ontwikkeling van de markt

(94) De Commissie neemt niet zonder meer de gegevens uit de kennisgeving over, waaruit zou blijken dat de productiecapaciteit voor een groot deel wordt benut. Deze gegevens zijn verstrekt door de glasindustrie (GEPVP) ([2]) en komen overeen met wat in de sector „*saleable capacities*" ([3]) genoemd worden. Deze berekeningswijze is ongetwijfeld binnen de sector zinvol, maar maakt de gegevens over de benutting van de capaciteit moeilijk vergelijkbaar met de gegevens die voor andere industriële sectoren beschikbaar zijn.

(95) Daarom is de Commissie voor haar analyse in de beschikking van 2000 uitgegaan van de ontwikkeling van het schijnbare verbruik.

(96) In de kennisgeving zijn voor de periode 1993-1998 volumegegevens opgenomen over de ontwikkeling van het schijnbare verbruik van floatglas (CN 7005).

(97) Uit de resultaten blijkt dat de prijzen dalen ([4]). Een dergelijke afname, in combinatie met een volumegroei van 4,89 % leidt tot de conclusie dat de gemiddelde groei beneden het jaargemiddelde van 5,78 % voor de hele industrie in de EER ligt, hetgeen betekent dat in de zin van de multisectorale kaderregeling sprake is van een krimpende markt.

(98) Zoals reeds aangegeven, is de Commissie echter van mening dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de ontwikkeling voor floatglas (*raw float glass*) en de ontwikkeling van halffabricaten, waaronder gelaagd glas (*laminated glass*) of gecoat glas (*coated glass*), die op een later tijdstip worden bewerkt met het oog op een uiteindelijk gebruik in architectonische toepassingen of de bouw (*architectural* of *building glass*).

([2]) Europese organisatie van vlakglasproducenten.

([3]) De verkoopbare productiecapaciteit (*saleable capacities*) wordt berekend op basis van de nominale smeltcapaciteit (*melt capacity*) waarop een correctie wordt toegepast voor verliezen (circa 15 % van het geproduceerde vlakglas wordt tijdens het fabricageproces vernietigd) en stilstand van de ovens voor het omstellen naar andere glaskleuren en -diktes en wegens de uitvoering van de belangrijkste periodieke reparaties.

([4]) 366,9 EUR/t in 1993 en 338,19 EUR/t in 1995, met een piek in 1995.

(99) Met name stelt de Commissie vast dat isolerende beglazing (*sealed units*, CN 7008) ([1]) in de periode 1993-1998 aanzienlijk in prijs is gestegen. Deze stijgingen kunnen worden verklaard door de invoering van nieuwe Europese normen voor het gebruik van isolatiemateriaal in de bouw en door de trend in de industrie om voor de lange termijn isolerende producten en materialen te gebruiken.

(100) De Commissie stelt ook vast dat de gemiddelde groei van het verbruik van isolerende producten (met inbegrip van isolerend glas voor de bouw) sterk zal toenemen vanwege de strengere controles op de uitstoot van CO_2 na het aannemen in 1997 van het Kyotoprotocol bij het Raamverdrag Klimaatverandering van de Verenigde Naties. In de woning- en utiliteitsbouw vormt thermische isolatie een effectieve technologie voor energiebesparing en daarom ook voor de reductie van de uitstoot van CO_2. Door de toepassing van nieuwe normen voor typen isolatie (ISO 10456) en voor thermische verliezen (ISO 832) worden de waarden voor thermische verliezen hoger en wordt de noodzaak van energiebesparing groter.

(101) Daarom, en in lijn met de analyse uit de beschikking van de Commissie in de zaak-Rockwool ([2]), kan uit de sterk stijgende trend voor halffabricaten van glas die op een later tijdstip worden bewerkt voor een uiteindelijk gebruik in architectonische toepassingen of voor de bouw worden geconcludeerd dat deze markt niet krimpt ([3]).

(102) Concluderend wordt geoordeeld dat sprake is van een verschillende ontwikkeling voor i) floatglas (*raw float glass*) en ii) halffabricaten van glas die op een later tijdstip worden bewerkt met het oog op een uiteindelijk gebruik in architectonische toepassingen of voor de bouw (waaronder gelaagd glas of gecoat glas): ten aanzien van i) is de Commissie van mening dat sprake is van een krimpende markt in de zin van de multisectorale kaderregeling; voor wat betreft ii) is geen sprake van een krimpende markt.

Marktaandelen

(103) Wanneer een project leidt tot capaciteitsuitbreiding in een sector die zich kenmerkt door structurele overcapaciteit of een krimpende markt en tegelijkertijd een groot marktaandeel nog verder kan vergroten ([4]) zou de toekenning van maximale steunbedragen die normaliter in de desbetreffende regio zijn toegestaan tot een onterechte verstoring van de concurrentie leiden. In dergelijke gevallen voorziet de multisectorale kaderregeling in de toepassing van een aanpassingsfactor van 0,50.

([1]) Isolerende beglazing bestaande uit meerdere lagen met daartussen een of meer met ontvochte lucht of met gas gevulde spouwen

([2]) Beschikking van de Commissie van 21 april 1999 betreffende Steunmaatregel N 94/99 — Rockwool Peninsular SA.

([3]) Zie punt 7.8 van de multisectorale kaderregeling

([4]) Een marktaandeel dat voor de multisectorale kaderregeling werd vastgesteld op ten minste 40 %.

(104) In onderhavig geval heeft de Commissie de markt voor floatglas aangemerkt als een krimpende markt. Geen van de oprichters van de beide gemeenschappelijke ondernemingen heeft op deze markt een marktaandeel van 40 % of meer.

6.6.2. *Bepaling van de maximaal toelaatbare steun*

(105) Overeenkomstig de bepalingen van de multisectorale kaderregeling stelt de Commissie de maximaal toelaatbare intensiteit van een aangemelde steunmaatregel vast volgens een formule waarin met diverse factoren rekening wordt gehouden. De berekening begint met de vaststelling van de maximale intensiteit (regionaal plafond) die een grote onderneming in de desbetreffende steunzone kan ontvangen in het kader van een goedgekeurde regionale steunmaatregel die van kracht is op de datum waarop kennisgeving wordt gedaan. Vervolgens worden op het verkregen percentage aan de hand van drie specifieke beoordelingscriteria verschillende correctiecoëfficiënten toegepast om de maximaal toelaatbare intensiteit voor het desbetreffende steunproject te berekenen: toestand van de mededinging, verhouding kapitaal/arbeid en regionale effecten.

Maximale steunintensiteit in de desbetreffende regio (R)

(106) Volgens de geldende Franse kaart voor regionale steunmaatregelen 2000-2006 is de werkgelegenheidszone Freyming-Merlebach een ondersteunde streek in de zin van artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag, waar de intensiteit van staatssteun voor investeringen kan oplopen tot 15 % NSE.

Factor „mededinging" (T)

(107) De factor „ mededinging" (de punten 3.2 tot en met 3.6 van de multisectorale kaderregeling) zoals bepaald in de beschikking van 2000 is niet ter discussie gesteld en evenmin gewijzigd, en maakte geen deel uit van de beschikking van 26 april 2006 tot inleiding van de procedure. De navolgende beoordeling is daarom overgenomen uit de beschikking van 2000.

(108) Voor de factor „mededinging" wordt een analyse gemaakt om vast te stellen of het project zal worden uitgevoerd in een sector of subsector die met structurele overcapaciteit te kampen heeft.

(109) Overeenkomstig de bepalingen van de multisectorale kaderregeling (punt 3.3) wordt beoordeeld of mogelijk van structurele overcapaciteit sprake is door een vergelijking tussen het gemiddelde benuttingspercentage van de productiecapaciteit van de industrie als geheel en het benuttingspercentage van de capaciteit in de desbetreffende (sub-)sector. Wanneer onvoldoende gegevens over de benutting van de capaciteit beschikbaar zijn, onderzoekt de Commissie of de desbetreffende investeringen plaatsvinden in een krimpende markt. Daartoe vergelijkt zij de ontwikkeling van het schijnbare verbruik van het (de)desbetreffende product(en) met het groeipercentage van de industrie als geheel binnen de EER.

(110) Zoals reeds aangegeven, heeft de Commissie moeten vaststellen dat betrouwbare gegevens over de desbetreffende sector ontbreken. Er kan dus voor deze sector geen berekening worden gemaakt van het benuttingspercentage van de capaciteit en evenmin van het schijnbare verbruik.

(111) Op basis van de analyse van de marktontwikkeling moet een factor 0,75 worden toegepast op het deel van de investering dat is bestemd voor de productie van floatglas (*raw float glass* — CN 7005). Voor het deel van de investering dat betrekking heeft op gelaagd of gecoat glas voor de bouw (*laminated* of *coated building glass*) uit de categorieën CN 7007 en 7008 zou een mededingingsfactor 1 moeten worden toegepast.

(112) De multisectorale kaderregeling ziet niet op een situatie waarin twee of meer „mededingings"-factoren zouden kunnen worden toegepast op één enkele investering waarvoor een gedifferentieerde ontwikkeling van de markt is beoordeeld voor elk betrokken product. Aangezien in dit geval de toepassing van een van de twee factoren op de gehele investering niet alleen onevenredig maar ook onjuist zou zijn, is de Commissie van mening dat de factor „mededinging" zou moeten worden gewogen om de ontwikkeling van de markt voor elk betrokken product weer te geven.

(113) Aangezien het project wordt gevormd door een volledig geïntegreerde fabriek zou het kunstmatig zijn om een wegingsfactor vast te stellen die zou worden berekend op basis van de relatieve waarde van de investering ten opzichte van elk van de betrokken producten. Daarom heeft de Commissie een wegingsfactor (40/60) toegepast, die is gebaseerd op de respectieve capaciteit die door de begunstigde van de steun op de markt wordt gebracht.

(114) Dit levert een coëfficiënt T van 0,85 ([1]) op, waarmee de factor „mededinging" (1 en 0,75) op de beide markten wordt weergegeven.

De factor „verhouding kapitaal/arbeid" (I)

(115) Nu de Franse autoriteiten nieuwe gegevens hebben aangeleverd, verandert de coëfficiënt „verhouding kapitaal/arbeid": het subsidiabele investeringsbedrag is 158,5 miljoen EUR. Frankrijk heeft aangegeven dat het gecreëerde aantal directe arbeidsplaatsen op termijn uitkomt op 176. De verhouding kapitaal/arbeid is dus 900. Omdat deze verhouding tussen 701 en 1 000 ligt, moet een factor I van 0,7 worden toegepast, en niet van 0,8 zoals aanvankelijk werd verwacht (punt 3.10 onder (2) van de multisectorale kaderregeling).

Factor „regionale effecten" (M)

(116) Door de nieuwe gegevens die de Franse autoriteiten hebben verstrekt verandert de coëfficiënt „indirecte/directe arbeidsplaatsen". Frankrijk heeft aangegeven dat het gecreëerde aantal indirecte arbeidsplaatsen 150 bedraagt, oftewel 85 % van de directe arbeidsplaatsen. Omdat dit percentage tussen 50 en 100 % ligt, moet een factor M van 1,1 worden toegepast, en niet van 1,2 zoals aanvankelijk werd verwacht (punt 3.10 onder (3) van de multisectorale kaderregeling).

Berekening van de maximaal toelaatbare steunintensiteit

(117) Gelet op het bovenstaande komt de herziene maximale steunintensiteit in dit geval dus uit op: R × T × I × M = 15 % × 0,85 × 0,7 × 1,1 = 9,82 % (tegen 12,24 % in de beschikking van 2000).

6.7. **Conclusie over de verenigbaarheid van de toegekende steun**

(118) Gelet op al deze nieuwe gegevens is de toegekende steun lager dan in 2000 werd verwacht. De subsidiabele kosten van het project belopen 158,5 miljoen EUR (150,165 miljoen EUR in netto contante waarde).

(119) Volgens de methode van bijlage I bij de richtsnoeren voor regionale steunmaatregelen uit 1998 komen we volgens de Franse autoriteiten uit op een NSE van 12 985 610 EUR voor een nominale steun van 17 106 280 EUR.

([1]) (0,4 × 1) + (0,6 × 0,75).

(120) Volgens de Franse autoriteiten zou de steunintensiteit voor het PGF/IGCF-project daarmee uitkomen op 8,65 % NSE (12 985 610/150 165 000), hetgeen lager is dan de maximaal toelaatbare steunintensiteit na herberekening vanwege de ontwikkeling van de projectparameters (9,82 % ESN).

(121) De aangemelde steunintensiteit van 8,65 % NSE die in het voorstel van Frankrijk aan PGF/IGCF wordt toegekend, voldoet aan de voorwaarden om haar met de multisectorale kaderregeling verenigbaar te verklaren.

(122) Aangezien het investeringsproject is voltooid, is er geen aanleiding voor toepassing van de voorwaarden voor controle achteraf als bedoeld in punt 6 van de multisectorale kaderregeling. Aan Frankrijk kan dus toestemming worden verleend om het resterende deel van de laatste steuntranche, te weten een bedrag (in nominale waarde) van 727 389 EUR, aan PGF/IGCF uit te betalen,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De beschikking van 17 augustus 2000 betreffende Steunmaatregel N 291/2000 wordt herroepen.

Artikel 2

De staatssteun die Frankrijk voornemens is ten uitvoer te leggen ten gunste van PGF/IGCF met een intensiteit van 8,65 % NSE is verenigbaar met de gemeenschappelijke markt krachtens artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag.

De tenuitvoerlegging van deze steunmaatregel is derhalve toegestaan.

Aan Frankrijk wordt toestemming verleend om het resterende deel van de steun, te weten een bedrag van 727 389 EUR (in nominale waarde), aan PGF/IGCF uit te keren.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot de Franse Republiek.

Gedaan te Brussel, 10 december 2008.

Voor de Commissie
Neelie KROES
Lid van de Commissie